

НАШЕ ЖИТІЯ

UKRAINIAN NEWSPAPER „OUR LIFE“

Ч. 10 (105)

АВІСБУРГ, 18. БЕРЕЗНЯ 1947

РІК III

Манівцями чи широкими шляхами

Є латинське прислів'я: „Голос народу — голос Божий”. Але для виявлення голосу народу, як його волі, треба відповідних умов. В найкращій формі ми їх зустрічаємо там, де довша демократична традиція, належний культурний рівень, повага до людини й її переконань, толерантія тощо. Без цих умов і передумов не може бути справжнього демократичного устрою, хоч би його іноді називали й найдемократичнішим. На Україні цей устрій має давню, хоч і забуту традицію. Волею народу обирались запорозька старшина, як також голова держави — гетьман, голова церкви — митрополит тощо. Демократичні основи державного життя не залежать від республіканської чи монархічної його форми. Є монархії з досконалим демократичним управлінням і з республіки, що духом деспотизму перевищують колишні самодержавні монархії.

Створити відповідні умови для вияву вільної волі народу, — завдання не легке, особливо коли діють групи чи політичні течії, які хотіли б накинути свою волю іншим, або* коли в державі разом живуть різнонаціональні елементи. Так в Росії, після революції 1917 року, тимчасовий уряд намагався через виборників представників народу, на Установчих Зборах, вирішити питання державного російського устрою, однак же політична партія, що тоді прийшла до влади, зорієнтувавши, що рішення випаде на її некористь, збори розігнала, тим зломила волю народу і проти цієї волі запровадила свій устрій. Польща, що повстала в 1918 році, як республіка, прийняла демократичні основи державного устрою. До року 1926, цебто до травневого перевороту Пілсудського, вони повністю реалізувались в практиці державного життя. В 1922 році, у перших демократичних і справді вільних виборах до польського Сейму й Сенату українці Волині, Полісся й Холмщини (Галичина тоді не брала участі в виборах), здобули всі мандати, що припадали на ці терени. Сам Пілсудський, що кандидував і на Волині, тут провалився. Коли ж у 1926 році він прийшов до влади, устрій, лишаючись в своїх формальних основах незмінним, набрав характеру, що його можна описати поняттям „сorumової диктатури”. Пілсудський в скромній, як для нього, ролі військового міністра, стояв останньою від цілості державного проводу і своїм товаришам по державній праці, що зверталися до нього за порадами, казав: „Робіть так, ніби мене нема”. Все ж тільки його розтягалася над цілою Польщею і всі оглядалися на ней. Виборча ординація лишалася незмінною, але „голос народу” при нових виборах радикально змінився. Навіть Галичина прислала до Сейму кількох патентованих хрунів і московілів типу Ількова й Бачинського, Волинь спромоглася тільки на одного посла українця, а Полісся й Холмщина лишилися без своїх представників у польському парламенті. На місце українців з тих теренів прийшли прихильні до уряду елементи. Відношення українських мас до польської влади ані трохи не змінилося на країце, навпаки, воно стало ще більш опозиційне, навіть радикально-враже. Якщо ж зросла кількість проурядових послів і сенаторів, то тому, що виборчий апарат керувався й використовувався так, як це було вигідно для тогочасних державних керманичів. Державна адміністрація, поліція, комунальній апарат, все те, що за виборчою ординацією повинно бути виключено з виборчої акції, стало її живчиком, а при уроках творились правдиві містерії, що популярно називались „чудом над урною”. Випадок, коли у одному з волинських виборчих районів, заселеному свідомою українською людиною, що віддавала всі свої голоси за українських кандидатів, у виборчій урні опинилися картки тільки за урядовими кандидатами і то

в кількості значно вищій від числа упра-внених до голосування, не був явищем рідким і тільки волинським. Таких і подібних виборчих фактів було в Польщі багато. Про всі ці явища, що вже стали більш чи менш давньою історією, можна було б не згадувати, як би дивними шляхами вони не дійшли до нас, відродившись у нашій емігрантській дійсності. І коли там, де відбувалася боротьба між національними групами, багато дечого можна зрозуміти, то тут, в наших умовах, коли змагаються за ту чи іншу українську думку, ту чи іншу українську концепцію чи ідеологію, зrozуміти ці змагання, а особливо дивовижні форми їх досить тяжко, а виправдати їх зовсім неможливо. Здавалось б в умовах спільноти еміграційної недолі, повинно бути більше спокою, рівноваги, взаємної поваги й толерантності, що забезпечили б вільне виявлення волі. Однак ж так не було і не є. Старі, ганебні, реакційні, рабські методи й практики перенесені майстрами їх в наші еміграційні відносини, тому під час виборчих акцій виборці почуваються немов би в умовах польської державності з періоду генерала Славоя-Складковського. Ті ж офіційно-урядового духу заклики до єдності без ясного і конкретного її змісту, ті ж „аромати”, що розносяться в повітрі від „урядового жолоба”; теж хрунство, тіж самі методи поліції, яка сурово пильнує порядку з виключною користю для „санкційного списка ч. 1”, та ж брутальність, теж насильство. Але є щоправда й поважна різниця і то на користь часів Славоя-Складковського. Там боролися різні національні групи — поляки і українці. Останні виступали за свое представництво в чужому парламенті та проти польської політики, що душила всікі прояви українського, навіть культурного життя і тому боротьба була потрібна, зрозуміла й виправдана. Тут змагаються між собою українські групи в умовах спільноти еміграційного нещастя і тому боротьба незрозуміла й непотрібна. Ворожнеча й завзятість, що переходить всяку міру, ненависть, що перевищує ненависть до чужонаціонального насильства нічим не виправдані і злочинні. Для ясності треба додати, що цю злочинну насильницьку активність виявляє майже виключно тільки одна відома сторона. Дякуючи такому характеру наших відносин, зокрема виборчих акцій та інших процесів виявлення збирної волі, ніякі голосування, що відбуваються до цього часу, не дають правдивого образу відношення наших сил, бо ні один подібний акт не відбувається в таких умовах і в такій атмосфері, які б гарантювали вільне виявлення волі й думки українського громадянства. І доки нема цих умов, доти ані п. ред. Ільницький, ані п. ред. Пеленський в своїх, іноді дуже цінних статтях, не мають підстав говорити про процен-тів відношення українських сил, чи про сильнішу організацію, що має підтримку більшості і що з нею повинні б кооперуватися інші організації для створення загально-еміграційного українського проводу. Час і умови для виявлення цих сил ще не прийшли. Всі мркування на цю тему не втратили ще характеру чисто теоретичного, тому країце, гамуючи запал, бути більше обережним, аніж потім — розчарованим.

Керманічі згаданої течії забувають та-кож, що в громадському й політичному житті є капітал, який тяжко окреслити арітметично й означити відсотками, але значення якого дуже велике, ви-рішальне. Це капітал моральний. Які б поважні підприємства не будуть, які б ефективні таблиці над від-дніми дверима не висіли, які б фірмові ідеї на тих таблицях не були вилучані, але, коли це підприємство не зробило своїми операціями морального капіталу і на той основний фонд не сперлось, воно мусить занепасті і то тим

Особи, що рішують про закордонну політику Америки:
Сенатор Вандерберг, ген. Маршалл і сен. Коннеллі

Трумен за вільне підприємство

Вано. — През. Трумен мав у Бейлерському університеті промову про економічні проблеми. Велика частина промови була присвячена вільним підприємствам. „Одну річ цінить американці вище за мир“, — сказав президент, — це свобода. Свобода релігії, свобода слова і свобода підприємства. Обидві перші свободи зв'язані з третьою. Протягом століть першими двома свободами користувалися здебільшого ті громади, що мали й

третю свободу. Президент сказав, що успіх міжнародних торговельних зносин залежатиме від волі господарства.

МОСКВА ПРО КАНАДО-АМЕРИКАНСЬКИЙ СОЮЗ

Московська „Правда“ з 4. 3. ц. р. називає договір безпеки між Канадою та Америкою маскуванням воєнного союзу між Вел. Британією та Америкою.

Мек Нарни про Німеччину

Військовий губернатор у Німеччині ген. Мек Нарни залишає свою посаду 15. березня. Про дальшу політику Америки в Німеччині ген. Мек Нарни сказав: Німеччина має бути під окупацією від 10 до 15 років для забезпечення світового мира. Американський військовий уряд для Німеччини має бути від-

длений від армії і підлягати міністерству закордонних справ. „Армія не була зорганізована і вправдена для урядування і не може бути для того відповідним знаряддям“.

ГОСТРА АМЕРИКАНСЬКА НОТА В СПРАВІ УГОРЩИНІ

Вашінгтон. — По дорозі в Москву міністер Маршалл послав з Парижу гостру ноту до СССР в справі Угорщини. Маршалл закидає советському урядові, що він вміщується в справи мадярські і домагається советсько-американського слідства. В Угорщині селянська партія зібрала при виборах більшість голосів. Комуністи, хоч були в меншості, захопили вплив на поліцію і на політику уряду. Попередні американські протести у цій справі були даремні.

ДЕ БРІОН НАСУДЖЕНИЙ НА СМЕРТЬ

Версай. — Де Бріон, бувший представник уряду Віці при німцях у Парижі за зраду був засуджений на смерть.

Неофіт Кіблік

ЛОНДОН ХОЧЕ ЗНАТИ ПРАВДУ

Британський уряд доручив своєму представникові в міжсоюзний контролльний раді в Будапешті поінформувати його про точні підстави, які викликали арешт росіянами Бели Ковача, колишнього генерального секретаря партії більшості, а саме „дрібних власників”.

Ковач був запідозрений в тому, що він був замішаний в змову, що мала скинути теперішній мадярський режим. Тепер влада твердить: „Ковач брав активну участь в утворенні таємних терористичних протисоветських груп та шпигунських організацій, скерованих проти Росії”.

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЛЯ СТВОРЕННЯ СВІТОВОГО УРЯДУ

Представники шести американських організацій, що виступають за утворення світового уряду, об'єдналися на одній конференції в Ассеблі в Спілку прихильників федералістичного світового уряду. Нова спілка має більше 18.000 активних членів.

В резолюції конференції говориться, що мир може бути встановлений лише через справедливість, закон і порядок. Світовий мир може бути досягнений лише під одним світовим законом, загальним і сильним, щоб усунути збройні конфлікти між націями. Першою метою є піднести Організацію Об'єднаних націй до світового уряду з обмеженою повновластю.

ПЕРШЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Управи Об'єднання ліценціятів і стальних співпрацівників ліценційованої преси і журналів ДП в американській зоні

1. Президія складається з представників від естонців, лотишів, літвів, поляків, югослав'ян, українців по два від кожної національності.

Президію обрано в складі:

Голова — Ільницький Роман (ліценціят української газети „Час” у Фюрті).

Заст. голови — Поніковський Єжи (ліценціят польської газети „Кроніка” в Ештайні).

Секретар — Лейсмеерс (ліценціят лотиського журналу „Саурне”).

Скарбник — Вітанас Юозас (ліценціят лит. газети „Зібуря”).

2. Тимчасовий осідок президії: Авгсбург, Юденберг 8/2.

3. Ті часописи й журнали, що прислали свої представників з мандатом на перші загальні Збори в Авгсбурзі 27. 2. 47, автоматично входять в склад Об'єднання.

4. Всі інші газети й журнали в американській зоні повинні подати прохання про прийняття в склад членів Об'єднання.

5. Згідно з § 3 пункту 1 і 3 ліценціята можуть прийняти своїх стальних співробітників в склад членів Об'єднання.

5 а. Всі газети й журнали мають платити 50 н. м. членської вкладки від газети і 2 марки від особи.

6. На другому засіданні Об'єднання Президія створила комісію для зберігання доброго імені еміграції в Німеччині. На керівника цієї Комісії обрано п. Ліппе. Про завдання цієї комісії буде окреме повідомлення.

7. На цьому засіданні утворено комісію для обміну преси між пре-союзом ДП і німецькою. Про завдання цієї комісії будуть повідомлені окремо всі редакції газет і журналів.

Голова: Секретар: Ільницький Лейсмеерс

УСІДОГОСТІ СВІТУ

СЕН. РЕССЕЛЬ ПРОПОНОУЄ ПРИЙНЯТИ АНГЛЮ ДО ЗДПА

Сенатор Річард Рессель заявив часописів „Конституція”, що З'єдинені Держави Півн. Америки повинні прийняти як членів держав Англію, Шотляндію, Ірландію й Уелс. Рессель твердив, що його пропозиція зумовлена занепадом Британської Імперії. Рессель підносив питання, щоб держави Британського Комонуельта (світової громади), якщо вони бажають бути прийняті в спілку держав З'єдинених Держав Півн. Америки, допомогли порадою щодо форми сполучки зі ЗДПА. Щодо майбутності королівського дому, то сенатор гадає, що королівська родина могла б жити з власних доходів. Крім того король міг би, якщо б хотів, бути сенатором.

ЖАХЛИВІШЕ ВІД АТОМОВОЇ БОМБИ

Торонто. — Часопис „Торонто Дейлі Стар” подає вістку з Оттави, що фабрики для атомової енергії в Челк-Рівер, 200 кілометрів на півн.-захід від Оттави, можуть виробляти „смертельний порошок”, що являє собою ще жахливішу смертельну зброю, ніж атомова бомба. Часопис пише: „В Челк-Рівер можна виробляти у великих кількостях маленьки радиактивні частинки, що відзначаються випромінюванням смертельних променів”. Канадські пресові звіти повідомляють, що Канада допомагала розвиткові продукції „смертельного порошку” не для воєнних цілей. Проте канадський міністер оборони Брук Клекстон сказав на одніх зборах в Оттаві, що досліди з цим „смертельним пилом” мають незвичайно велике значення для оборони краю.

ДЕЗЕРТИРИ В АНГЛІЇ ЖИВУТЬ КОНТРАБАНДОЮ

За останньої війни в англійській армії числилося 18.700 дезертирів. При останнім призові до війська число дезертирів збільшилося ще на 3.000. Дезертири перевозять цінні товари через канал в Європу і навпаки. Декотрі зробилися професійними злочинцями.

БЕРЛІН ЯК ОСЕРЕДОК „ТЕМНИХ ЛЮДЕЙ”

Англійський уряд для поборювання злочинців повідомляє, що в Берліні є до 2000 бувших англійських вояків і дезертирів, що проживають без належних документів. „Нелегальні”-французи в Берліні належать головно до тих, що були в німецькому війську. Советська команда просила союзників помогти їй у боротьбі з дезертирами. Багато вояків не хочуть врататися в СССР кажучи, що їм „ніколи не було так добре”, як у Німеччині.

ДП МОЖУТЬ ВЧИТИСЯ В НІМЕЦЬКИХ УНІВЕРСИТЕТАХ

Берлін. — ДП особи і колишні військово-полонені об'єднаних націй, які є під опікою УНРРА або перебувають в тaborах британської зони, можуть вчитися в усіх університетах і вищих фахових школах англійської зони при умові, коли студенти-чужинці знають німецьку мову відповідно до вимог німецьких вищих шкіл. Прийом на студії через адміністрацію УНРРА і уповноважених англійської військової влади.

ТРУМЕН В МЕХІКО

Для зміцнення добросусідських відносин з Мехіком през. Трумен відвідав мехіканського през. Алемана. Алеман назав Трумена „борцем за солідарність західної півкулі”. Більше 25 тис. мехіканців зійшлося в „Національнім Стадіоні”, щоб привітати Трумена. В наступі одна особа вмерла, 100 інших поранено, коли юрба з криком „Віва Герри” рушила до Трумена.

МОСКВА І АТОМОВА БОМБА

Лейк Саксес. Советський посол в Америці Громіко протестував проти т. зв. пляну Баруха (бувшого американського делегата для контролю атомової енергії) в Раді Безпеки. Громіко не подобається плян Баруха, що допускає „необмежену владу для вмішування” у внутрішні справи держав, в їх сподарське життя і промисловість, не звязану з атомовою енергією.

Автори т. зв. пляну Баруха, — казав Громіко, зовсім не вважають на інтереси інших країн і прямують підпорядкувати ці інтереси одній країні — ЗДПА.

СТАЛІН ЗРІКСЯ З ОБОВ'ЯЗКІВ МІНІСТРА ВІЙНИ

Советське радіо повідомляє, що Президія Верховної Ради СССР на прохання генераліссимуса Сталіна, голови Ради Міністрів СССР, звільнила його від обов'язків міністра державної оборони.

Президія Верховної Ради признала генерала Булгаріна міністром державної оборони.

ЗВЕРНЕННЯ КАРДИНАЛА САПЕГИ ДО ПОЛЯКІВ

Варшава, (УП) Краківський Митрополит Кардинал Сапега звернувся до поляків, що перебувають поза Польщею, з закликом, щоб вони повернулися на батьківщину. Репатріанти не повинні боятися. Уряд не втручается до релігійних справ. В інтерв'ю з кореспондентом Унітед Прес кардинал з признаєм говорит про амністію політичних в'язнів, що вже набрала силу. На Іллезьку, сказав кардинал, відчувається великий брак духовництва, викликаний тим, що німці під час окупації замордували 1.500 польських ксьондзів, а тому він із спеціальним закликом звертається до польського духовництва, що перебуває в тaborах ДП в американській і англійській зонах, намовляючи його до повороту.

Грецький архиєпископ Атенагорас уділяє през. Труменові благословення єрусалимського патріарха

ІФРӨФІК

* Після того, як були зліквідовані візи для подорожей між Англією і Францією, Англією і Норвегією, Люксембург підписав з Англією подібний договір.

* У Варшаві повісили трьох німецьких воєнних злочинців: Фішера, кол. варшавського губернатора, Майснінга, кол. начальника Гестапо, і Давме, поліційного старшину.

* Три тисячі учасників експедиції на південний бігун вперше після трьох місяців зустрілися з цивілізованим світом. Адмірал Бірд, провідник експедиції, заявив у разом з журналістами, що Антарктида національна країна для наукових досліджень.

* Уряд італійської Республіки заявив, що више силою через поліцію бувшого короля Віктора Емануеля, якщо він вернеться в Італію. Король живе тепер у Японії, його син — в Португалії.

* Ген. Франко оголосив амністію для еспанців, що перебувають на еміграції. Всі заочні присуди скасовані.

* Ген. Франко утворив помітет для дослідження можливостей відновлення монархії в Еспанії.

* Після закінчення війни затонуло від мін 131 пароплав.

* Японський мікадо віддає 90 відсотків своїх послостей на покриття спеціального податку. Масток мікада має вартість 3,7 мільярди сн., себто чверть мільярда доларів.

* Ара Гіршман, інспектор УНРРА, повернувся із своєї подорожі по Європі. Він відвідав передусім Австрію і проголосив, що біженці, головно жиди, не можуть бути певними у своєму житті, оскільки англо-американське військо покине Австрію. Він казав, що дуже австрійців ані трохи не змінився і що вони лише чекають на евакуацію альянтів.

* За грудень минулого року в Берліні нарахували офіційно 143 самогубства.

* Нюриберзька судова камера зачіслила Франца фон Палена до головної групи обвинувачених і засудила його на 8 років примусової праці; рік і п'ять місяців політичного арешту будуть йому зараховані.

* Французькі, американські та англійські делегати на московську конференцію проїздом через Берлін заявляють, що конференція в Москві буде засіданням від шести тижнів до двох місяців.

* Чехословаччина буде виробляти пінціліну.

ДІЗЕРТИЛІ ТРЕСИ

УКРАЇНА В АНГЛ. ПРЕСІ

В одному з січневих чисел канадського „Нового Шляху” пишеться про ставлення англійської преси до української проблеми. Англійська соціалістична преса майже не торкається українських справ. Прихильно ставиться до українських справ преса консервативна — „Дейлі Мейл”, „Патріот”, „Вайтгол Ньюз”, тощо. Ліберальний „Менчестер Гарден”, і консервативний „Таймс”, до української справи не мають своєї сталої лінії. Преса комуністична, — „Дейлі Воркер”, — іноді подає вістки і статті про Україну, але завжди з большевицького погляду. Найприхильніша до

української проблеми преса католицька: „Вікли Рев'ю”, „Кетолік Таймс” та інші. Багато місця українським справам присвячують англійські, а особливо шотландські безпартійні щоденники, тижневики та місячники.

В українських і російських справах англійська преса добре поінформована. В підході до справ ДП англійська преса має більш політичне ніж гуманітарне наставлення. Внутрішнє життя України знаходить на сторінках англійської преси об'єктивне освітлення. Економічне становище України особливо цікавить

Посол Антін Глинка про українських скитальців у Європі

Посол до Канадського Парламенту п. Антін Глинка, що відзначився був кількома промовами в парламенті в Оттаві на оборону українських скитальців, відбувши поїздку по таборах скитальців в Німеччині, по дорозі до Канади заїхав до Лондону і там перед гуртом українців, зібраних у домівці „Союзу Українців у Великій Британії”, 14. січня ц. р. говорив таке:

„Мушу заявити, що на мою думку українські скитальці в таборах, які мені довелося оглянути, це найважливіші елементи, які залишилися в Європі. Зрештою кажу так, не тільки тому, що це мої брати, а тому, що таку саму думку висловлювали коменданти таборів.

Зразкова чистота, лад і організація скитальців

„Всюди, де я був між нашими людьми, кидалося в вічі велике старання про чистоту та порядок у щоденному житті. Найбідніші мешканальні приміщення наших скитальців вражали своєю чистотою. Так і видно було, що це випливало із вродженого їхнього замилування до чистоти і порядку. Вони всі відзначаються знаменитим організаційним хистом та господарністю. Я бачив багато таборів, де вся внутрішня адміністрація була в руках українців, а комендант табору залишив собі лише загальне керівництво та контролю — і такі коменданти у приватних зі мною розмовах висловлювали похвалу і задоволення із праці українців.

„Я бачив муравлину працю наших переселенців. Хоч вони знають, що життя їх у цих таборах не вічне, що за місяць-два можуть їх перенести на інше місце, це їх не знеохочує, вони будують і роблять, якби мали там завжди мешкати. А коли їх перенесуть на інше місце, вони знову так само западливо беруться до праці.

„Велика культура домашнього життя, культура суспільного життя і братерськості і залиша витривалість в праці над вдержанням цього культурного їх стану характеризує наших переселенців.

„Я бачив такий випадок. Старенька жінка сидить та вишивала. Старі очі заходять слізми, а вона працює. На мое запитання, що вона вишивала, вона заявила, що це дарунок для дружини коменданта табору та що робота потриває зо три місяці. Я не питав, нащо такий дарунок. Я зрозумів без цього: щоб здобути прихильність людини для всіх скитальців, ця старенька жінка жертвувала тяжку працю рук і очей, працю довгих місяців, щоб тільки хоч трохи поліпшити долю своїх. I мені мимохіт прийшло на думку: а скільки є наших людей вдало кращих матеріальних обставинах по цей і по той бік океану, які працею не трохи місяців, але хоч би трохи днів готові були б по жертвувати для поліпшення долі українських переселенців?

Високовартний елемент

„Про всіх наших переселенців моя опінія непохитна. Кожній державі, кожній суспільності наші скитальці принесуть тільки користь і честь. I цей елемент треба врятувати.

Які є люди серед управи таборів?

„Я інтересувався також справою командного складу таборів, службовців і комендантов, визначних і низких — не українців.

„Серед наявних службовців я знайшов людей, що знають ціну українським переселенцям та ставляться до них дуже прихильно.

„Між підлеглими їм я знайшов різних людей. Я знайшов добрих людей, що співчували нашим переселенцям як людина людині, що свою службу для переселенців виконували наче релігійний обов'яз-

ок. Такою була одна австралійка в одному з таборів, такими були дві британські жінки, які під час переселення людей загородили натовп скитальців від скорострілів своїми грудьми, заявляючи, що коли буде вжита зброя, то вперше вони дві мусить бути вбитими...

„Але серед тих службовців я знайшов декілька і злих. I це велика болячка, бо вони, будучи виконавцями, мають безпосередній вплив і то дуже шкідливий. А шкідливість ця зовсім нічим не дастесь пояснити.

„Наведу один приклад: в одному таборі наші переселенці мали дві церкви на четвертому поверсі. Між переселенцями є багато старих людей, яким і по рівному тепер ходити дуже тяжко, а що говорити, коли старенька бабусі прийдеться лізти на четвертий поверх... I ці старенькі, що так прив'язані до церкви, такі релігійні, будуть тепер так високо ходити. А ходити будуть, бо всі наші переселенці свою церкву люблять.

Посол Глинка використає зібраний матеріал

„Не подаю вам багато прикладів, хоч бачив я їх безліч, вони вам не потрібні, вони потрібні мені. Bo передо мною завжди стоїть образ: могло бути так, що мій батько не виїхав до Канади, а залишився в Краю, і могло бути так, що хтось із теперішніх переселенців виїхав би був до Канади і його син став би там послом та нині приїхав би до переселенців, серед яких я був би як переселенець. Я знаю, що в таких обставинах я хотів би від своєго українського посла...

„I тому я не промовляв до наших переселенців, я не робив маніфестацій, я й так добре знаю, що ім треба, бо я намагався як найбільше бачити. I я бачив...

„Справа наших переселенців є справа всіх українців”.

(Із часопису „Америка”, з 11. лютого 1947 р., ч. 11).

Три можливості розв'язки проблеми скитальців

Справа скитальців продовжує інтересувати американську громадську думку не менше від усіх інших політичних проблем. Після недавньої статті в „Нью-Йорк Таймс”, в якій висунуто домагання відчинити ворота Америки для найбездольніших жертв війни, на цю саму тему забрав голос теж відомий публіцист Джордж Сокольський в нью-йоркському „Ді Сан” з 21. січня. Навіши цілий ряд даних про чисельний стан скитальців (шість з половиною мільйонів в березні м. р. та 800.000 тепер) та про еміграційний рух до ЗДПА, Сокольський стверджує відому вже всім правду про насикрізь несправедливу під тим оглядом помилку західніх союзників. У відношенні до скитальців він бачить тільки три можливі розв'язки: 1. Залишити їх там, де вони живуть в таборах скитальців, безробітних, знедолених, змучених тілесно й душевно. 2. Найти для них країну, де вони могли б почати нове життя. 3. Вистріляти їх як непотрібний тягар. Сокольський бере в оборону скитальців, від яких ніхто не може домагатися повороту на смерть під большевицьку диктатуру, обвинувачуючи уряди Америки й Канади, що вони досі тільки пропонують, але нічого позитивного не роблять. „А тим часом переміщені особи доходять до божевілля, вмирають, їх видають на туртури”. Проблема скитальців вимагає негайної розв'язки.

ДНІПРОГЕС ВІДНОВЛЕНО

Московське радіо повідомляє, що частинно відновила свою працю Дніпровська гідроелектрична станція (Дніпрогес) біля Запоріжжя. Цю останню зруйнували німці, коли відступали з України. Відбудована частина Дніпрогесу постачає 72.000 кіловатів енергії для промисловості.

В. ДЕРЖАВИН

НАШЕ КРАСНЕ ПИСЬМЕНСТВО ЗА 1946 РІК

(Продовження)

Значно більшим до В. Барки є Тодось Осьмачка — так широкомовністю викладу, як і ряснimi прозаїзмами здебільшого неусвідомленими. Приміром, вірш „До Лемківського лісу” (Український літопис, ч. 2) починається отакою римованою — та ще й як римованою прозою:

З налитого асфальтом бруку прийшов я в музі та в журбі, сказати тільки на розлуку „прощай” останнє тобі.

І не тому, що я до гуду уже чутливіші твого, але тому, що не забуду нігде, нігде, уже його.

Проте, величезна артистична перевага Т. Осьмачки полягає в тому, що він незрідка усвідомлює власні прозаїзми і, підсилюючи та підносячи їх до рівня нарочитого вульгаризму, тим самим намагається, через навмисне культивування своїх стилістичних дефектів, використати їх для утворення індивідуального й своєрідного поетичного стилю. Якоюсь мірою це йому вдається; отак і згаданий вище вірш містить енергійну й оригінальну передостанню строфу:

А тут же — тільки те, що треба чужим музикам на басі,

і дивляться на нас із неба чужі боги неначе пси.

Проте, щоб дістатись до цієї безперечно вдалої строфі, читач змушений подолати спершу аж 56 рядків плакового штампу, не кажучи вже про типову початківщину заключного катрену:

Шуми ж, мій боре, вий протяжно про вольну волю в цім краю, бо я забути хочу страшно розпуку лютую свою!

Отаких дивних рецидивів літературної неграмотності в поезії Осьмаччині ніколи не бракувало (аж до таких ляпсусів, як от у вірші „Фіяк”: „Було під очима у мене і мокро і вогко тоді” — Наші Дні, 1943, ч. 6); проте в сьогоднішній його друкованій продукції вони трапляються так систематично, і так симптоматично пов’язуються в ній з найкумедішими несвідомими авторпародіями (на зразок „Вдовиці” — Рідне Слово, ч. 9—10, або ж „Совісти”, Українське Слово, ч. 19, зовсім обминаючи чудернацьку ляментацию „До Принца Українського Д. Скоропадського” — Українські Вісті, ч. 37/47), що це приkre й жалю гідне явище пояснюється ма-

ком елементарного почуття гумору та критичного ставлення до себе, а й глибшою кризою літературної творчості; не виключена річ, що особливі буяня тієї чудасії в ліриці Осьмаччині зумовлено насьогодні тим, що всі естетичні здатності поетові надто абсорбовані посиленою працею над просторою поемою „Поет” (первісна назва — „Свирід Чичка”), що в ній автор, як здається, серйозно прагне чогось подібного до українського експресіонізму. Якою мірою цей хвальний намір надається до виконання — сказати важко; покищо той гаданий експресіонізм зводився переважно до зовнішнього учуднення надто банальних емоцій через надто екстравагантну образність викладу — як от у вірші „В Альпах” (Рідне Слово, ч. 7):

А я між небом зоряним, одягнений [в кожух

і між землею сам надворі, мов здавлений у палітурках двох лежу нечитаних ніде історій,

з бажанням, щоб жаданна діва без [розмов,

а під гітарний тільки туркіт,

взяла мене, поцілуvala, потім знов поклала тихо в палітурки.

Від колишніх, справді експресіоністичних, літературних експериментацій Осьмаччиніх (напр. у ліричному триптиху „Пашпорт” — збірка „Сучасникам”, Краків-Львів, 1943) та зворушлива „жаданна діва без розмов” відлежить так далеко,

що це навіас тривогу за дальшу творчість авторову.

Зовсім остеронь від усіх інших напрямків нашої поезії стоять містичні „Гімні Землі” („Нова Епоха”, орган укр. гум. думки) і „Повстань Перуне” („Орден“). Володимир Шаяна, що подають у віршованій формі синтезу реконструйованого автором давнього слов'янського культу Перуна з певними містично-інтерпретованими релігійними вченнями Вед; обидві збірки містять також віршовані переклади обраних ведійських гімнів. Оригінальні поезії в більшості складені римованим верлібром, із своєрідною й тонкою кореляцією ритму й синтакси, напр.:

Хоч день вже дніє, весна іде, цвіте, рожевіє, святе, святе надхнення вже жевріє („Гряди Перуне“).

Почасти використовуються й пісенні форми нашої народної поезії:

Ой, даремне ясне Сонце говорило, сонячне зерно вирости хотіло, щоб сонця із серця розгорілись, світлові засіли, засіли.

(„Перемога Неситого“).

Детальніша аналіза цих метафізичним змістом своїм високознаменних творів стосувалася б до складних проблем стилізації і тим виходила б поза межі цього огляду.

(Далі буде)

Американські українки і ДП

Український часопис „Свобода“ з 11. січня ц. р. приносить відомості про акцію американських українок на допомогу їх сестрам в Європі. Часопис пише, що немає сумніву, що найбільші злідні й недолю на скітальщині переживають українські жінки. Вони переживають її подвійно за себе і за своїх дітей, а часто і за чоловіків. Терпіння матері-українки Союз Українок Америки бере під окрему увагу в своїй допомоговій акції.

29. грудня 1946 року Екзекутива СУА, в порозумінні з Українським Допомоговим Комітетом у Філадельфії, винесла в цій справі низку важливих ухвал, а між ними й такі:

1. Перебрати в свої руки допомогу дітям, вагітним жінкам та немічним старцям, що перебувають на скітанні в Європі, і негайно послати їм потрібну харчову допомогу.

2. Перебрати на себе постійне піклування цими дітьми, жінками й старцями, як довго це буде потрібно.

Ці рішення були винесені після доповіді п. Марії Хомин уповноваженої представниці „Об'єднання українських жінок на еміграції“ в Європі, що недавно прибула з Європи до Америки.

Екзекутива СУА ухвалила звернення до всіх відділів СУА з закликом перевести в своїх громадах збірку харчів, речей та грошей. Кожному Відділові УСА вислано адресу табору, на яку даний відділ має посылати пачки просто від себе. Ухвалено збирати й висилати: молоко в бляшанках, сироп, овочеві соки, манну крупу, цукерки та інші продукти, а також пелюшки, білизну черевики, простирала, полотно тощо.

Опікуючися певним табором, відділи СУА мають установити постій-

ний зв'язок з жіночими організаціями цього табору.

Заклик СУА закінчується словами: „Дорогі Сестри! Ми віримо в силу нашої організації, в працевдатність і щирість наших членок. Не заведім наших нещасних сестер в їхніх надіях. Працюмо! Допоможім! З нами Бог!“

Французька книжка про Україну

M. Тугуш-Кайяне. В обличчі національності. Видавн. „Соледі“ Львів. 1946. 381 стор., 8 мап., 21 фото. 8. (Французькою мовою).

Історію російської імперії автор починає з історії московських племен і московського князівства, подаючи, що звязок із Києвом і Україною мав лише слабий династичний і культурний характер. Про самих москалів він говорить, що це „найменш чистий народ серед слов'янських народів“. Автор подає історичний огляд імперіальної експансії Росії аж до революції 1917 року.

У другій частині автор подає відомості про окремі народи, що входять в склад ССР. Тут подано окремі розвідки про географію, населення, історичне та культурне минуле, про національне життя за революції і про статі в 1939 році.

Нас найбільше цікавить розділ, присвячений Україні. Автор застерігає, що відомості про Україну відносяться до часу перед останньою світовою війною, бо в наслідок цієї війни настали глибокі зміни в складі населення.

За підрахунками автора, на етнографічній українській території українців в 1939 році було 34.439.000, а в цілому світі не менше 41.000.000. Історичний огляд про Україну автор доводить до 1920 року, так само як і досить сумлінний огляд історії української культури. З ілюстраціями подано портрети Б. Хмельницького, І. Мазепи, С. Петлюри і Т. Шевченка та фото собору св. Софії. Автор ставиться з виразними симпатіями до уряду УНР. На жаль, автор обмежує свій огляд на 1920 р. і тому зовсім не згадує про боротьбу українського народу під польською і московською окупаціями та про національно-культурні процеси на Україні до 1939 року.

У підсумках автор подає такі статистичні відомості: в 1939 р. в ССР було 85.100.000 росіян і 85.200.000 неросіян.

В останній частині своєї книжки автор спирається на подіях другої світової війни. Автор підкреслює, що в започаткуванні воєнних подій Гітлером вирішальне значення мало становище Москви. „Ключ до дверей, через які мала вийти війна, був у Москві в руках генерального секретаріату комуністичної партії ССР“. Гітлер купив московську нейтральність ціною незалежності Фінляндії, Латвії, Литви, Естонії і частин території Польщі та Румунії. Цей пакт буде засуджений історією після певного відступу часу, як один із найгірших дипломатичних документів, які були колинебудь підписані.

Далі автор, докладно зупиняєчись на подіях 1941—1945 р. р., підкреслює що ні одна політична особа з проводу національних комітетів, що боролися за незалежність окремих народів, не граває ніякої політичної ролі в Німеччині. Автор розповідає про масові арешти і репресії українців в 1941—1944 р. р. „В 1943 році головні провідники українського націоналістичного руху були заарештовані в цілій Європі, окуповані німцями“ Поведінку німців на окупованих територіях автор характеризує, як поведінку „справжніх розбійників, що не [ресурстували] ані людської гідності, ані приватного маєтку, чи чести родини“.

У висновках автор каже: „Принципи національної свободи, так само як індивідуальної свободи, не можна погодити із законами, що панують в авторитативній країні, де є гегемонія однієї партії над більшістю населення“.

„Урядова система в ССР далека від того, щоб гарантувати рівність прав Націям, які входять в її склад і яким теперішній режим не забезпечує ніякої свободи“.

„Головні народи, приєднані до ССР, не тільки відповідають назві „нація“, але мають всі потрібні елементи, щоб створити держави і вести незалежне життя“.

Ця книжка своїм фактичним матеріалом про проблеми національностей в Росії буде служити в великий мірі джерелом інформації для Заходу.

Відродження сербо-лужичан

(„Слово Польське“, 18. 1. 1947)

У статті, вміщений у цьому часописі, автор висвітлює сучасне становище сербо-лужичан і каже, що польські вчені багато присвячували увагу культурно-політичному життю цього народу.

Цей народ, що існує сотні тисяч ро-ків перед християнською епохою, має велику культуру. Про викопні знахідки, що їх перевів професор познанського університету Др. Юзеф Костжевський в Біскупіні біля Гусави знають не лише поляки, але і всі слов'яни. Під час останньої війни засновано сербо-лужицький комітет, в засіданнях якого брали участь також поляки. Цей комітет мав свою підпільну літературу і метелики (лєточки), писані польською, лужицькою та німецькою мовами. Осередок цього комітету був в Варшаві. Цей комітет, крім культурно-політичної роботи проголосив гасло боротьби за незалежну сербо-лужицьку державу. У Варшаві 24 грудня утворено також комітет оботрицький, який тісно співпрацював із сербо-лужицьким комітетом. Оботрицький комітет поставив собі мету подібну до тієї, що стояла перед сербо-лужицьким комітетом. Він заходився видавати власні видання і виключно німецькою мовою, вважаючи на те, що оботрицька мова перебуває у стані занепаду і зникнення, отож лише незначна кількість селян користується цією мовою. Вже у січні 1944 року вийшло перше число „Газети Вендів“ накладом 5.000 примірників, з яких 2.000 примірників надіслано до Німеччини. У березні 1944 року вийшов другом новий орган цього комітету під назвою „Вендівський посланець“, наклад якого був 5.000 примірників. Цей орган містив карти давніх земель слов'янських, що їх поглинули німці.

Але вплив, діяльністю цих комітетів не обмежився лише Польщею і слов'янським світом. Звернення у формі відкритого листа, підписаного серболужицким комітетом, до тодішнього прем'єр-міністра Великобританії Вінстона Черчіла відбився голосною луною також серед англосаксів.

Справа почата у підпіллю Варшави, Познані, Krakova, Любліна і Львова не була марною. Можливо в інших умовах і на інших підставах здійсниться мета, яку поставили перед собою керівники сербо-лужицького та вендівського комітетів.

Дня 29 вересня 1946 року відбувся у Радборі на терені сербо-лужичан великий загальний з'їзд сербо-лужицької молоді.

У цьому з'їзді взяло участь близько 5.000 сербо-лужицької молоді.

Від представників окупаційної влади були на з'їзді: англійці, американці, французи і советська делегація контролюючої комісії, а також члени польської та югославської військових місій. Були також представники молоді польської, югославської та чехословакської. Автор, закінчує свою статтю, вказує на те, що в Польщі останнім часом застосовано „гуртки друзів сербо-лужицьких“, а також „Міжкільні гуртки друзів сербо-лужицьких“.

З Української ~ПРЕСИ~

Критика критиків

„Укр. Трибуна“ з 2 березня відомим тоною всезнайка читає нотацію українським соціалістичним партіям, що входять у КУК: „Укр. Тр.“ „бульше душою“, чому нема однієї української соціалістичної партії. „Укр. Трибуна“ мусіла б знати, що українські соціалістичні партії творять один Соціалістичний Союз, що діє, як одна партія. Отже „У. Тр.“ претріє „відчинені двері“.

З свого боку запитаємо менторів із „Укр. Трибуни“. Чому нема однієї української націоналістичної партії? Чому ОУН розкололася і дійшла до братовбивства?

Отже, той, що шукає „сучка“ в оці свого брата не помічає у власнім оці колоди.

Про журналістичну етику

Та сама „Укр. Трибуна“ пише про журналістичну мораль, що не може допускати фальшивання в пресі. Гарні слова. Але... Чому це „Укр. Трибуна“ дозволяє на своїх сторінках фальшивувати цитати? Чому, напр., коли „Наше Життя“ навело „інформацію“ „Укр. Трибуна“ про повстання між Москвою і Петербургом, то „Укр. Трибуна“ приписує нам небувале твердження, наче б ми писали, що то „Москва почала війну з Петербургом“... На що ж тоді писати теоретичні міркування про „журналістичну етику“. Лікарю, вилікуйся сам!

Політичний огляд

Московська конференція

10. березня в палаці „Спірідіновка“ в Москві почалася міжнародна конференція в справах Німеччини та Австрії. Міністри закордонних справ Америки (Маршалл), Англії (Бевін) і Франції (Бідо) беруть участь у цій конференції разом з союзниками міністрами Молотовим.

Дипломати західних великороджав сподіваються легко вирішити австрійську справу. Це мала проблема. Складніша проблема німецька. В політичному світі є страх перед Німеччиною.

Всі добре пам'ятують, як Німеччина, розбита в Першій світовій війні, відновила свою військову могутність і стала смертельною загрозою для всіх європейських народів. Тому всі держави прямували до того, щоб Німеччина не стала знову мілітарною силою. Не забуваймо, що німецькі науковці в час війни стояли близько до винайдення атомової бомби. Коли б Гітлер мав атомову бомбу раніше за американців, то, немає сумніву, він би винищив усі народи на світі, окрім німців. Ось у яких „апокаліптических“ часах доводиться нам тепер жити...

Союз Англії з Францією

З огляду на німецьку небезпеку міністри Англії та Франції підписали 4. березня союзний договір у Дюнкерку. Цей договір зобов'язує обидві держави до спільного виступу проти Німеччини, коли б Німеччина відмовилася додержувати своїх зобов'язань щодо роззброєння або творила загрозу для інтересів однієї з договірних сторін.

Англо-французький договір має ще одну поважну сторінку: цим Франція спирається більше на поміч Британської імперії, бо на рішучу допомогу СССР проти Німеччини французький уряд не має повної надії. Відомо, що Москва виставляє проспект відновлення централізованої Німеччини, прихильної до СССР, але Франція хотіла б мати в Німеччині кілька держав, без центрального уряду.

Світова рівновага

Окрім німецької проблеми на московській конференції, прийдуть на обговорення ще інші справи світового значення. Це пояснює політика англо-американців щодо СССР.

На величезних просторах зустрічаються інтереси західних великороджав з „сферою впливів“ Советського Союзу: Манжурія, Корея, Китай, Іран, Арабські країни, Балкані, Середня Європа.

Китай

Американське військо покидає Китай. Чим кінчиться громадянська війна в Китаї? Яку роль гримітим СССР у Китайській політиці після виходу американського війська з Китаю? На це хоче мати відповідь від советського уряду в Москві американський міністер Маршалл.

Індія

За згодою англійського уряду Індія має стати незалежною державою. В літі 1948 року англійці покинуть Індію. Яку політику поведе самостійна Індія? В яких відносинах буде ця нова великороджава до СССР і до інших світових потуг?

Туреччина, Греція

Турецька республіка перебуває в постійному страху перед своїм північним сусідом, що домагається від неї „спільноти оборони“ Дарданелл і відступлення східних провінцій Туреччини „самостійній“ Грузії та Вірменії. Що станеться, коли б англо-американці заявили свою байдужість до долі Туреччини? Це саме питання повстало при чутках, що англійське військо має покинути Грецію. Американський журналіст Вальтер Ліппмен пише, що грецьких повстанців постачає Югославія. Тому Ліппмен радить звернутися до советського уряду безпосередньо або через Раду Безпеки для висловлення: „Чи Росія хоче чи не хоче бути сторожем миру у своїй власній сфері впливу?“

(Нью-Йорк Геральд Трібюн, 7. 3. 1947.)

„Площа терти“

Протилежні інтереси великороджав у широкому світі вимагають від них великих витрат на військо. Це відбивається на господарстві деяких країн: напр., в Англії браку робітників, бо молодь мусить служити в війську. Наслідок: не мусила криза на Британському острові.

Америка мусить держати військо не тільки в Європі, але й на Далекому Сході.

Які великі витрати йдуть на американське військо, показує обчислення, що на окупацію південної Кореї американський уряд мусить на три роки дати щонайменше 1 мільярд і 250 мільйонів доларів!

Світ без безпеки

Світова війна, закінчена 1945 року, ще далеко не зліківдана. Між великороджавами-переможцями нема широкого довір'я. Нема духовного роззброєння. А тимчасом нові воєнно-технічні винаходи загрожують ще страшнішими небезпеками для людства. Можна ствердити: технічно людство пішло далеко вперед. Натомість суспільна організація і політична культура людей стоїть далеко позаду. В цьому криється велика небезпека для цілого людського роду на Землі.

ІДЛ ПИШУТЬ

Брати, схаменіться!

Під таким заголовком редакція „НЖ“ одержала листа від п. Крата Івана, селянина, що перебував в таборі Роттерсайх. Це голос розлючує простої і щирої людини, що приглядається до нашого життя, читає газети, оцінює все зного становища й погляду, перевіряється й боліє всім та хоче, щоб крик його душі дійшов до ширшого громадянства. Ось що він пише. Зберігаємо по можливості оригінальний текст уривків.

„Кидаємо брат на брата, на громаду і взвагалі на націю бруд. Такого не повинно бути серед нас, українців. Я вас прошу і не тільки я, а і всі наші прості люди, будьте настільки добрі, приспініть наклепи, недовірія і поділів серед нас, українців, на партії. Ви, горе-інтелігенти, діліте українську людність на партії, а в цих партіях плаште різані свої погляди, свої концепції та гризитесь самі між собою. А всі народи, нації, політики, добрі й злі, чують і бачать вашу діяльність і користуються цим вашим необдуманим нехристиянським способом... Кожня з партій думає за одно, сплюндувати. Ви самі це пишите в газетах, в яких читають і всі вороги України. Я б вам радив перестати гризтись. Ворожечка доходить до ножа і цим ви робите роз'єдання між нашою еміграцією, ви самі робите добрий ґрунт для ворогів нашої справи. Провідники і інтелігентія діють не по-християнському, забувають за Бога, надіються на свій розум, який без Бога нічого не вартий. Якщо партійна група хоче одна одній вказати якісь хиби чи неправильні погляди, або покритикувати одну одній так, щоб аж за серце різнуло, напишіть один одному листи, чи партія партії. Так ви тільки між собою будете полагоджувати хиби, за вас та ваші сварки ніхто б не знає та й другі народи та вороги аналізії тільки одну добру українську націю. Ви уявіть собі, кому це потрібно знати якесь негоду, бійку, ворожечку, якщо в якісь сім'ї це є? Тільки ворогам, бо коли добра сім'я, родина, то ніхто не знає, чи в них є якесь сварка, чи нема, бо вони посваряться самі, та й самі полагодять справу, а в поганій родині навпаки — вибігають на подвір'я, на вулицю, обвиняють один одного і всі це знають. Схаменіться, не робіть гріха і інших не збиваєте на манівці. Оглянтеся на себе й не соромтеся, бо ваша освіта, культура, геройство обернеться в хаос і плаху, коли будете діяти без Бога, бо вже народ довелі до того, що він хотів би не бачити і не чути таких горе — українців.“

Я вас запевняю, що цю статтю одобрює на 85 проц. наш християнський український народ, бо знаю, що він думав. З привітом підписав Крата Івана.

Замість всім вам, працівники „Нового Життя“ і добродію редактор! Бажаю вам великих успіхів і щасливого майбутнього. Я в різних Партіях не состою, а стою тільки за одну свободну соборну релігійну Христову Українську Державу.

Як Бог сказав: „Просять, що вам потрібне для спасіння душі, а все вам дадеться“. Так і з нами. Як будемо діяти з Богом і з любов'ю, тоді буде єдність, і щастя, і багатство, і сила і геройство.

З привітом Крата Івана.

АМЕРИКАНЕЦЬ ПРО МИР

Воррен Р. Остен, американський представник при Об'єднаних Націях, мав промову до американського народу 5. березня. Остен підчеркнув, що треба помагати економічно слабим державам, бо воїни можуть стати жертвами нападу. Організацію Об'єднаних Націй треба підтримувати „при потребі і силі“. Для цього треба мати військову силу, основана на загальній воєнній повинності.

Карпатська Україна

Гуцулочки

Українське життя

ШЕВЧЕНКОВСЬКІ ДНІ В ГАЙДЕЛЬБЕРЗІ

Сьогодні Шевченковські роковини відзначено належно і у Гайдельберзі. Крім святкових Панахид відбулися з цієї нагоди збори „Групи Українських Науковців“ з доповідю проф. д-ра Яр. Рудницького на тему: „Шевченко й кирило-метохіївці“.

9. березня відзначено Шевченковські роковини теж у Гайдельберзькій „Студентській Громаді“.

З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ЛІСНИКІВ І ДЕРЕВНИКІВ

15. і 16. лютого відбувся в одному з українських таборів в Баварії, Товарицький з'їзд українських лісників і деревників, зorganізований Об'єднанням Українських Лісників і Деревників, ОБУЛІД.

ОБУЛІД це найстарша професійна організація українців на еміграції, що існує вже третій рік і об'єднує українських фахівців лісницької і деревницької професії.

ОБУЛІД нав'язав безпосередні з'їзди з урядами багатьох держав і професійними лісницькими організаціями чужих народів. На з'їзді обговорено справу колективного емігрування на працю та справу видавництва українського порадника.

На з'їзд прибуло багато лісників і то не тільки з американської, але і з інших зон.

ВІШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

„Просвіта“ табору Шляйсгайм 23. лютого відзначаючи 76-ті роковини з дня народження Лесі Українки, влаштувала вечір присвячений пам'яті великої поетки.

Вечір відкрив голова „Просвіти“ п. Ягнич, який відзначив величезну роль Лесі Українки в нашій літературі. З рефератом про Лесю Українку виступив п. Л. Георгіїв. На вечорі було понад 100 чол. присутніх.

ТЕАТР „РОЗВАГА“

7. січня 1946 року в таборі Н. Ульм утворилось театральне товариство „Розвага“. В склад мистецької Ради входять фахові мистці, драматичні актори з більшим сценічним досвідом і освітою, композитори, музиканти та співаки.

Від 7. січня 1946 року до останнього часу театр „Розвага“ в своїх та інших таборах влаштував 74 вистави, на

яких було над 40.000 глядачів (з того коло 28.000 платних і 12.000 безплатних).

Театр дав таборові каси більше 20.000 нм; пластові, інвалідам, жіночим організаціям 5330 РМ.

До цього часу, окрім концертів, музичних та балетових вечірів, театр виставив Васильчука: „В холодку“, „На перші гулі“, „Куди вітер віс“ п'есу „Ніч під Різдво“ за М. Гоголем, „Лісову пісню“ (І акт) Л. Українки, „Мартин Борула“ Тобілевича, „Дай серцю волю“ — Кропивницького, „Наара Стодолю“, „Міна Мазайліо“ — М. Куліша, оперету „На Маневрах“ — О. Сірого, „Ріку“ — М. Гальбе, „Украдене щастя“ Ів. Франка, „Ювілей“ Чехова, „По ревізії“ — Кропивницького, „Облогу“ Ю. Косача, „Тітку“ — Гурського.

Театр готує до вистави такі п'еси: „Бояриню“ Л. Українки, „Катерину“, інсценізацію за Шевченком — Ф. Дудка, „Про що тирса шелестіла“ — Черкасенка.

ЛИСТ З АРГЕНТИНО

Інженер Гавриленко, що давно вже живе в Аргентині, пише в листі: „Як тільки з'явиться можливість емігрувати — не задумуйтесь ані хвилі та їдьте сюди. І старі нехай не бояться: праці та йжі тут стане для всіх бездомних та гнаних з Європи, аби лише була можливість переїхати.“

Тут у нас „важко“: забагато йжі, приміщення та одяг, а робітників мало. Кожен, хто має здоров'я, добрий гумор та добрий апетит, нехай іде сюди. А за школи не турбуйтесь. Тут дипломи вартисти не мають. Кожен, хто вміє щось робити, живе добре. Це тому в Європі така страшна в

Нові гиди

Л. Зизаній. Лексис, 1596—1946 р.

Серед безладного потоку різних наших видань трапляються нераз приємні несподіванки. Така присміна «несподіванка» — Зизаній «Лексис», що його перевідав фотодруком д-р Я. Рудницький (за виданням М. Воянка в «Записках НТШ», 1911 р.). Видання це зроблено з нагоди 350-річчя першого видання цього слівника. Слівник цей цікавий нам тепер як і сторичне засвідчення деяких явищ української мови. Українські явища ми знаходимо в тих поясненнях, що Іх подано при основному лексичному матеріалі — церковнослов'янському. І хоч цей матеріал не застій український, а типова для тогочасної літературної мови мішанина в українських, польських і церковнослов'янських елементів, але чимало серед цього матеріялу її українських, її живої мови взятих явищ. У лексиці є такі дані, що їх можна використати для підсилення вживання деяких «вестікіх» термінів сучасної літературної мови. Напр., для «внішній» — «вадворний», «зверхній», до їх би треба вживати замість «зовнішній», для «вбрания» — «убир» (убір), для «зінниця» — «чоловічок», для «простирадло» — «простирадло» (отже це не сучасне «зукраїнення» супроти польського «простирадло»). Наявність у слівнику слів, якість «колькості» свідчить про те, що ці слова не створені новішими часами, як це можна б подумати, а старі українські слова*. Але і поза цим усім слівник цінний для історії мови на Україні, з усіма Південними. Крім того це одно з ранніх видань, що в ньому є наголоси, — отже воно цінне що її джерело для історії наголосу в слов'янських мовах.

Скористуються цим виданням передусім наші студенти-філологи. В. Ч.

А. I. Коротка наука закону Божого. Старий Заповіт. 42 стор. Авгсбург.

Книжечка оздоблена багатьма благословенствами й дозволами: св. Синоду, Центрального Представництва, УНРР, вступом автора про «крайчу», потребу і доаволом автора на свою власну книжку для вживання її в школах Швабії, так ніби для цього не вистачає згоди св. Синоду, або може бути в когось сумнів, чи автор дозволить свою книжку до вживання. Коли розгорнеться діяльність апробовану і дозволену книжку, вас враже переконання автора, що коротку історію легко написати. Тим часом не так воно. В короткій історії вимагається дуже добре знання предмету і уміння відрізняти основне від другорядного, а тому історії, що має 42 сторінки малої вісімки, з повним успіхом можна було не говорити про Авесалома, що «мав таке велике та хороше волосса на голові» і «зачепився своїм розкішним волоссям за гіллю дуба», натомість треба було в належній формі подати поняття Бога і то без таких окреслень, як «Бог є Дух невидимий», так ніби дух може бути й видимий, або без таких перших рядків, які абсолютно нічого не говорять дитині, що перший раз розгортає підручник релігії: «Старий Заповіт — це давній зв'язок Бога з людьми, що ним Бог підготував людей до прийняття Спасителя». Крім того й віруючий християнин повинен знати порядок творення світу, а що ж говорити про особу, яка хоче учити інших. В підручнику релігії нема також місця для «вільностей», бо це оповідання із Святого Письма. Коли ж автор не розуміє яка різниця між світом першого дня творення і «світилими» четвертого дня, то ліше не братись до писання підручника релігії. А далі такі вислови, як «напочатку не було нічого», «Бог створив йому жону, яку назвав Євою», «коли ж увечері Бог з'явився в раю, вони відчули страх» та інші. Звідки у автора такі знання, які перевищують навіть знання богоджновенних авторів Святого Письма? Адже Мойсея каже: «У початку створив Бог небо та землю», але не каже, що до того не було нічого, абсолютно нічого, як твердить автор. Поцо також автор порогує гідно Мойсея, де якщо сказано, що Адам назвав жінку Євою, а не Бог. Без потреби також зазначено, що Адам після гріхопадіння зустрівся з Богом «увечорі», коли про те ніде не говориться. Десяту заповідь з якихсь близьче ієзувіанських причин, автор просто переробив, алагіднавши до неспінання П катеричний і грізний зміст. Те саме зробив з драбиною, що

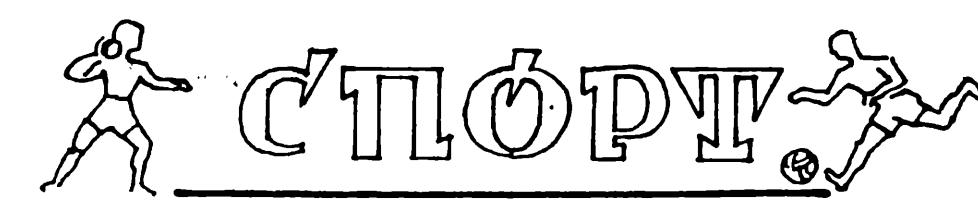
ї бачив Яків, заміливши сходами. Ной забрав до ковчега тварин у невідомій кількості і для невідомої цілі. Можна припустити, що для харчування Єва, на бажання автора, змушені харчувати, хоч про це в святому Письмі не говориться. В історії Йосифа вказується на сан, про які на своєму місці нічого не сказано. На жаль, коротка замітка не дає можливості перерахувати численні помилки цього підручника, починаючи від поняття Бога і кінчуючи маніюю, що нападає автором «смак медівника». щодо мови, то вона теж залишає бажати країцькою. Корови у автора не ситі й повні, а по-Московському «дородні», рік не врожайний, а «врожайний», кошик-«колошка», земля обійтана або обічана — «Обічана», з джерела тече «погожа» вода, а вододіння царя Ахава — «Ахові» володіння. Не погоджується з цим новотвором, не можемо однак не признати що він дуже влучний щодо окреслення самого підручника, бо підручник спадрі «аховий». Дивуємося однак, що стільки поважних органів його апробували, а і один не дав собі труду його перечитати. Св. Синод чи відповідний його орган повинен би хоч тепер подумати над тим, що з цим «phantom» зробити, бо до шкільного вживання його може допустити хіба тильки сам автор. Н. І.

З листів до редакції

Відомий наш поет, критик і публіцист Д-р Остап Грицай пише до редакції „Нашого Життя”.

До Редакції газети „Наше Життя”. Високошановані Панове! Пере-пинений довгою недугою, що спонукала мене перебувати якийсь час в лікарні, я не мав досі зможи відгукнутися на ювілей 100-го числа Вашого цінного органу та побажати Вам зі цього душі всіх успіхів і на майбутнє. Зволте тому, Панове, приняти від мене хоч тепер вислови моєго дружнього признання за важку, відповіальну і успішну працю, що її Ви вложили у Ваш часопис досі і так доцільно її продовжуєте.

З ширим українським „Щастя Боже”! Д-р Остап Грицай.

Відомості про кількість змагунів зареєстрованих в РФК на 19. 2. 47 з усіх видів спорту: Атлетика легка і важка, футбол, спорт. гри, шахи, шашки-пони, зим. спорт, туристика, бокс Авгсбург 481, Мюнхен 359, Регенсбург 187, Ашафенбург 317, Айнзбах 137.

Найближче членів мають т-ва: Міттенвалль 173, Авгсбург 161, Новий Ульм 119 Регенсбург 97, Діллінген 94 Карльсбург 86, Корнберг 76.

Найменше членів мають т-ва: Бад Вестгітцен 4, Дінкельсбюль 14, Людвігсбург 17 Ноймаркт 18, Айнзбах 86, Розенгайн 22, Фрайман 27.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

„Нашому передплатникам!“ Ваші на-рікання на „східників“, що, мовляв, часто користуються російською мовою і не шанують своєї української мови, ми розуміємо і підділем. Але чи ті факти, що Ви їх наводите, Ви перевірили? Може, то просто були росіяні, бо ж їх немало живе серед наших людей. Нам, наприклад, відомо, що в авгсбурзькій книгарні працює не українка, і то вона відповіла Вам по-російському.

О. З-лі. Н. Ульм. Ваши записи про Шевченка вже відомі — через те друкувати їх не варто. Взагалі ж матеріали, зокрема фейлетони нам потрібні, — надсилайте!

оо

НАДІСЛАНІ КНИЖКИ І ЖУРНАЛИ

Теодор Курпіта: „НОТ А ПАС“ — лірика.

„ЗАУКЗМЕ“ — латиський Виховний журнал чч. 28—31.

„ЛІТОПІС УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТВ'ЯЗНЯ“, січень—лютий 1947.

„КАЛЕНДАРЕЦЬ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТВ'ЯЗНЯ“ на 1947 рік.

„РАВЕНСБРЮК“ — найбільший жіночий концентраційний табір в Німеччині. Видання ЛУП.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТОПІС“, ч. 2, 1947 рік.

Борис Мартос: „ТЕОРІЯ КООПЕРАЦІЇ“. Курс лекцій. Вид. УТГІ.

По довгій і важкій недузі в неділю 23. лютого 1947 р. в шпиталі м. Нойбург на Дунаї помер

Венямин Чайківський

Покійний народився 24. 3. 1889 р. в Чернігові. Брав активну участь у наших визвольних змаганнях, був нагороджений Хрестом Симона Петлюри. 1920 року емігрував до Польщі, де працював як довголітній хорист в українській хорі Дмитра Котка.

27. лютого 1947 р. його жінка та невеличкий гурт знайомих віддали останню шану покійному, відправивши скромний похорон на німецькому цвинтарі в м. Нойбурзі.

Вічна йому пам'ять! М. Л-па.

ОГОЛОШЕННЯ

За зміст оголошень Редакція не відповідає

УВАГА!

Будівельна фірма

Інж. ЮРІЙ КОЛЛАРД

Авгсбург, Юденберг 8/2

кличе робітників на прадю

Свобідні отримають: помешкання, харчові картки на тяжко працюючих, нормальну питанню на фахових і звичайних робітників. Для робітників з родинами помешкання будуть приготовлені пізніше. Бажаючі зараз вийти з тaborу на працю до цієї української фірми та на приватне помешкання дістануть урядове підтвердження про добровільний виїзд з тaborу.

ПЯВИЛИСЯ В ПРОДАЖІ

АЛЬБОМ

„RAVENSBRÜCK“

десять мистецьких картин про найбільший жіночий концентраційний табір в Німеччині

Учасниця табору з'ясовує в збірці переживання українських жінок — політв'язнів

Ціна 5.— марок. — Дохід призначений для хворих політв'язнів.

КАЛЕНДАРЕЦЬ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТВ'ЯЗНЯ на 1947 рік :::

Видання Ліги ЛУП. Ціна 1.— м.

Замовляти: „Літопис Політв'язнів“

MÜNCHEN-KAMERSDORF

Fürstgraben 53

Кольпортери обох видань одержують 20% опусту

Вибираєте за море? А знаєте хоча б початки чужої мови?

Еспанською мовою говорять у Мехіко, в Середній Америці, Аргентині, Чілі, Парагваю, Уругваю, Болівії, Еквадорі, Колумбії, Венесуелі, Гватемалі.

Саме появилася книжка:

3000 СЛІВ ТА ЗВОРОТИ

ПО-ЕСПАНСЬКИ

З неї можете навчитися початків цієї світової мови. Питайте за нею у всіх українських книгарнях та таборових кооперативах. Ціна 15.— марок.

Головний склад:

„KOS“ MÜNCHEN

Rosenheimer Straße 46a

Вишла з друку книжка

О. СТЕПОВИЙ

Я С И Р

Стр. 80, 8°. Ціна 5 марок, оправл. 6 м.

Зміст: Листи та народня творчість українських робітників, що перебувають в німецькій неволі.

Замовляти:

Augsburg, Somme-Kaserne

Книгарня „Верховина“ або

“Our Life”, Augsburg,

Speyerer Straße 1 (Ecke Birkenfelder Straße)

ДО ВІДОМА КОЛЬПОРТЕРІВ

„З А Г Р А В И“

Адміністрація літ. журналу „Заграва“ висловлює ширу подяку всім тим, хто своєчасно здав звіти про кольпортараж журналу ч. 1—3. Водночас нагадує пп. А. Курдидиков (Ашафенбург) і В. Шелестові (раніше Ганновер) про те, щоб вони нестайно звітували перед адміністрацією.